

АНКЕТА

за проучване мнението на потребителите на кадри и работодателите относно знанията, уменията, професионалната подготовка и компетенции на студентите в Професионално направление Педагогика

СИСТЕМАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ гарантира постоянното повишаване качеството на обучение във висшето училище в съответствие със законовите разпоредби и изискванията на потребителите, в т.ч. и на работодателите и партньорите и в условията на променящите се потребности на глобализиращия се национален и европейски пазар на труда.

Основен инструмент за външно оценяване са анкетните проучвания на мнението на потребители на кадри за качеството на образователния продукт. С приемането на Новата Система на ПУ се въвежда нова форма за проучване мнението на работодатели и потребители (Приложение 7 от Системата). С нея се събира информация за практическата подготовка на студентите (както дипломирани, така и провеждащи практическо обучение през време на следването) и тяхната годност да приложат на пазара на труда получените през време на академичното им обучение практически познания.

Настоящото анкетно проучване е съобразено с изискванията на Системата за качеството на ПУ за външно оценяване. Целевата група на проучването е съставена от потребители на кадри и ръководители на институции в образователната сфера. За целта въз основа на Приложение №7 от Системата на ПУ Филиалната комисия по качеството при ПУ, Филиал-Кърджали (ФКК) изготви и прие съдържанието и структурата на анкетната карта. Анкетното проучване се извърши съгласно Решение и по утвърден от Комисията годишен график за проучване мнението на потребители на кадри на настоящи и дипломирани студенти в ПН 2.1. Педагогика в периода септември – октомври 2018 г.

Обхват на изследването

- Данни за образователната институция;
- Местонахождение;
- Брой заети;
- Размер на предприятието;
- Данни за интервюираното лице

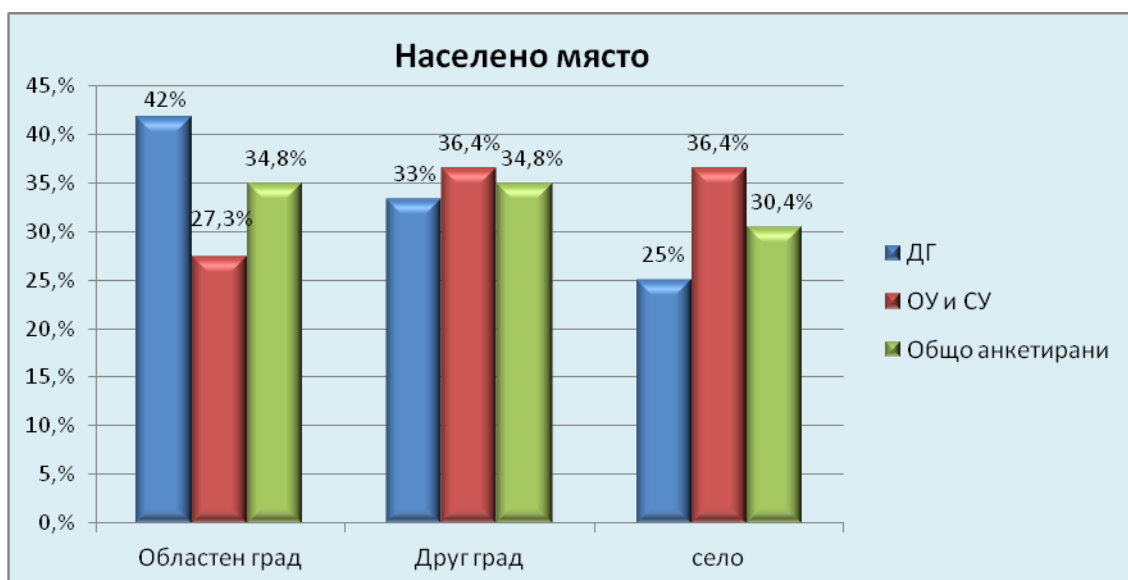
Изследваният **контингент** е подбран целенасочено от райони, където се реализират студентите от специалностите „Предучилищна педагогика и чужд език“ и „Начална училищна педагогика и чужд език“ в направление Педагогика на Филиала.

Това са - Кърджалийска област (градовете: Кърджали, Момчилград, Ардино, Крумовград, Джебел и селата: Бял извор, Бойно, Черноочене, Широко поле, Дрангово, Кирково), от Хасковска област (гр. Хасково и гр. Харманли) и Област Смолян (Златоград). Анкетирани са 23 ръководители на образователни институции – детски градини (ДГ), основни и средни училища (ОУ и СУ), всички са директори (с изключение на 1 зам-директор) с висше образование.

По **населени места** респондентите са разпределени сравнително балансирано - 34,8% са от областни градове, 34,8% са от друг град и 30,4% са от образователна институция в селски район. (Таблица 1., Фиг. 1.)

Таблица 1.

	Областен град		Друг град		село		Общо	
ДГ	5	41,7%	4	33,3%	3	25%	12	52,2%
ОУ и СУ	3	27,3%	4	36,4%	4	36,4%	11	47,8%
Общо анкетирани	8	34,8%	8	34,8%	7	30,4%	23	100%

Фиг. 1.

Разпределение по **полов признак**: 30,4% мъже и 69,6% жени. (Таблица 2.), а по **етнически произход** – 82,6% - български и 17,4% - от турски произход.

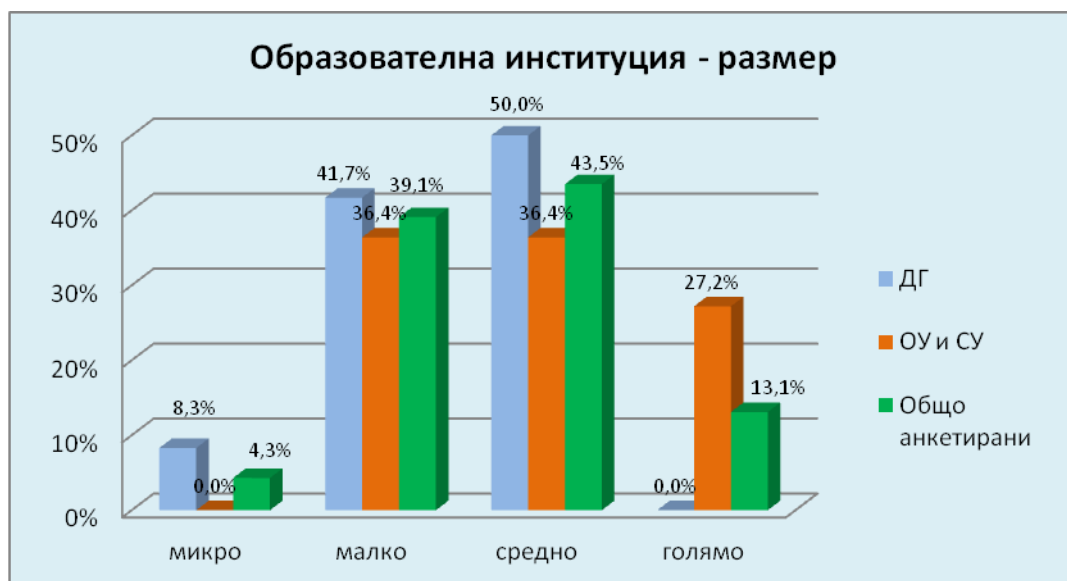
Таблица 2.

	мъже		жени		Общо	
ДГ	0		12	100%	12	52,2%
ОУ и СУ	7	63,6%	11	36,4%	11	47,8%
Общо анкетирани	7	30,4%	23	69,6%	23	100%

Разпределение по **размер на заетите** в образователната институция (ОИ) – по-голямата част са средни ОИ (43,5%), следват малки – 39,1%, а големите ОИ са 13% (Тук се включват най-големите СУ на Кърджали - „П.Р.Славейков“ и „Отец Паисий“). Само една ДГ (в гр.Ардино) се е самоопредила като микро заведение. (Таблица 3., фиг. 2.)

Таблица 3.

	микро		малко		средно		голямо		Общо	
ДГ	1	8,3%	5	41,7%	6	50%	-	-	12	52,2%
ОУ и СУ	-	-	4	36,4%	4	36,4%	3	27,2%	11	47,8%
Общо анкетирани	1	4,3%	9	39,1%	10	43,5%	3	13,1%	23	100%

Фиг. 2.

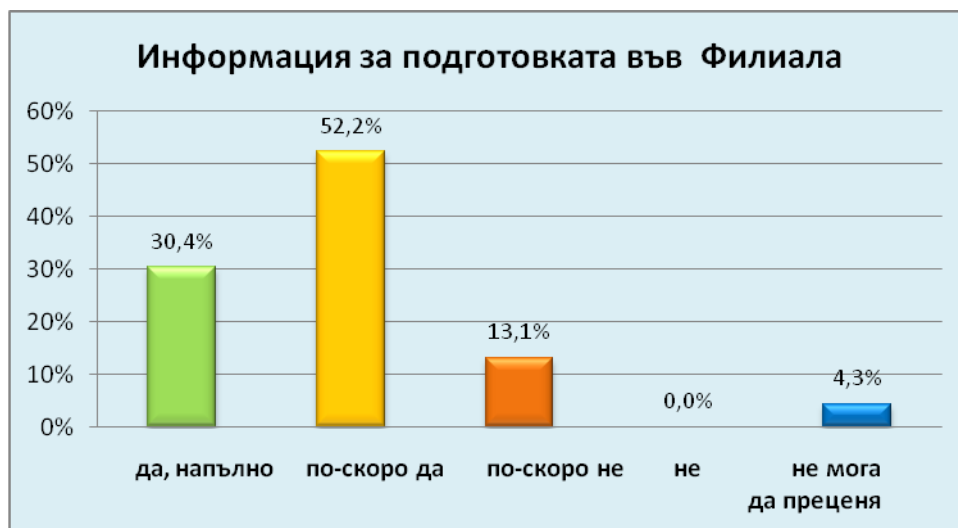
Въпрос 1. СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИНФОРМАЦИЯТА, КОЯТО ИМАТЕ ЗА ОБУЧЕНИЕТО ВЪВ ФИЛИАЛА, Е ДОСТАТЪЧНА ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА НУЖДИТЕ НА ВАШАТА РАБОТА?

(1) Да, напълно	(4) Не
(2) По-скоро да	(5) Не мога да преценя
(3) По-скоро не	

Голяма част от директорите имат достатъчно информация за обучението във филиала (82,6%). Напълно категорични са онези от тях, на чиято територия най-често се провеждат педагогическите практически занятия с нашите студенти, а това са и най-големите училища и ДГ в изследваните райони. (Таблица 4., фиг. 3.)

Таблица 4.

	Да, напълно		По-скоро да		По-скоро не		Не		Не мога да преценя		Общо
ДГ	3	25%	7	58,3%	1	8,3%	-	-	1	8,3%	12
ОУ и СУ	4	36,4%	5	45,4%	2	18,2%	-	-			11
Общо анкетирани	7	30,4%	12	52,2%	3	13,1%	-	-	1	4,3%	23

Фиг. 3.

Въпрос 2. ОТКЪДЕ СЕ ИНФОРМИРАТЕ ЗА ОБУЧЕНИЕТО ВЪВ ФИЛИАЛА? (Моля, посочете до 3 отговора)

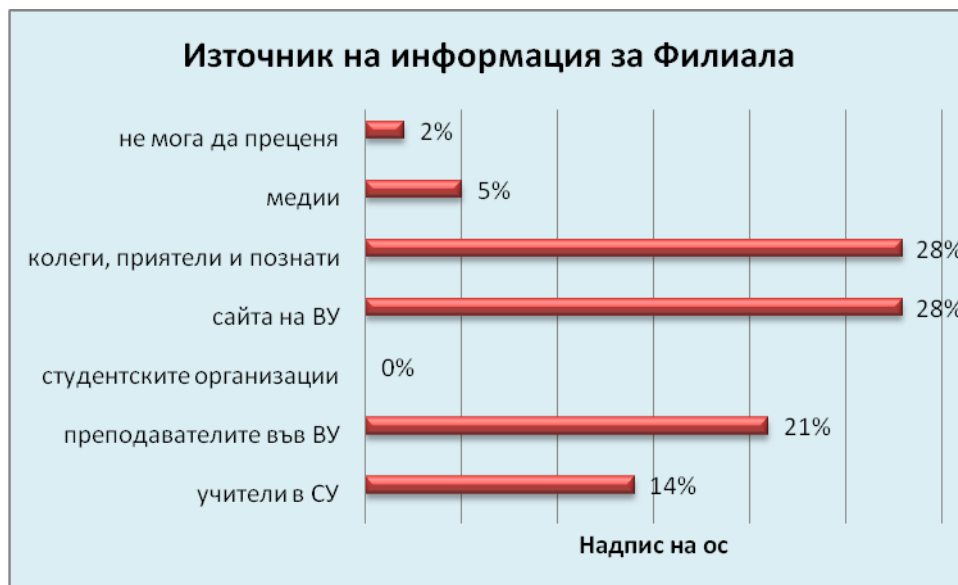
(1) От учители в средното училище	(7) От медии
(2) От преподавателите във ВУ	(8) От кандидатстудентски борси
(3) От студентските организации	(9) Друго (Запишете)
(4) От сайта на ВУ	.....
(5) От колеги, приятели и познати	(10) Не мога да преценя
(6) От кандидатстудентския справочник	

Потребителите на кадри се информират за обучението във Филиал-Кърджали от няколко основни източника – това са специализирания уеб-сайт на ВУ, от колеги, приятели и познати, както и от наши преподаватели. (Таблица 5., фиг. 4.)

Таблица 5.

Източник на информация	учители в СУ	преподавателите във ВУ	студентските организации	сайта на ВУ	колеги, приятели и познати	кандидатстудентския справочник	медии	кандидатстудентски борси	не мога да преценя
ДГ	1	5	-	7	6	-	-	-	1
ОУ и СУ	5	4	-	5	6	-	2	1	
Общ бр. отговори	бр.	6	9	-	12	12	2	1	1
	%	14%	21%	-	28%	28%	5%	2%	2%

*Забележка. Анкетиранияте имат право да посочат до 3 отговора.

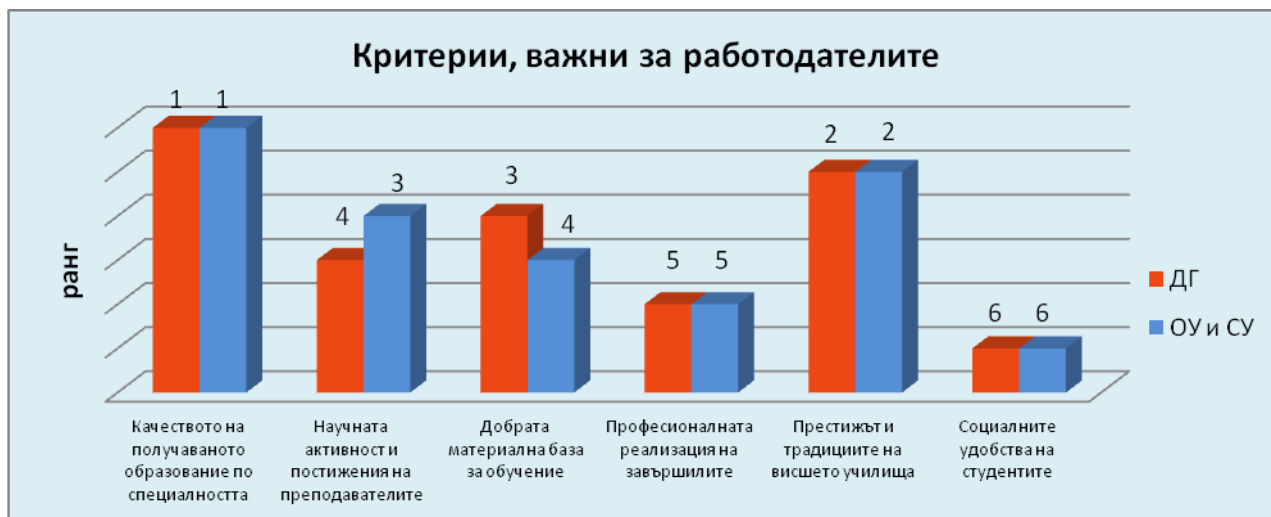
Фиг. 4.

Въпрос 3. ДОКОЛКО СА ВАЖНИ ЗА ВАС ЛИЧНО СЛЕДНИТЕ КРИТЕРИИ? МОЛЯ ВПИШЕТЕ РАНГОВЕ ОТ 1 (НАЙ-ВАЖНО) ДО 6 (НАЙ-МАЛОВАЖНО).

Анкетираните работодатели са категорични, че сред най-важните критерии са: *Качеството на получаваното образование по специалността и Професионалната реализация на завършилите*, а с най-малка тежест са посочени *Социалните удобства на студентите - общежития, стипендии, столове, спортна база*. (Таблица 6., фиг. 5.)

Таблица 6.

Критерии	Ранг		
	ДГ	ОУ и СУ	Общ ранг
(1) Качеството на получаваното образование по специалността	1	1	1
(2) Научната активност и постижения на преподавателите	3	4	3-4
(3) Добрата материална база за обучение	4	3	3-4
(4) Професионалната реализация на завършилите	2	2	2
(5) Престижът и традициите на висшето училища	5	5	5
(6) Социалните удобства на студентите - общежития, стипендии, столове, спортна база	6	6	6
(7) Друго (Моля запишете.)	-	-	-
(8) Не мога да преценя	-	-	-

Фиг. 5.

Въпрос 4. С КОИ ТРИ ОТ СЛЕДНИТЕ ОБСТОЯТЕЛСТВА СЕ СЪОБРАЗЯВАТЕ НАЙ-ВЕЧЕ ПРИ НАЗНАЧАВАНЕТО НА ВИСШИСТИ НА РАБОТА ВЪВ ВАШАТА ФИРМА? (Моля посочете до 3 отговора)

Единодушно и за двете специалности, като основни изисквания за назначаване на работа, респондентите поставят: 1. Завършената специалност; 2. Личните качества на кандидата; 3. Компютърните умения. (Таблица 7.) Назначенията се извършват, както по документи, така и с интервю/конкурс. (Таблица 8.)

Таблица 7.

Критерии	Ранг		
	ДГ	ОУ и СУ	Общ ранг
(1) Да е завършил висше образование в чужбина	-	-	-
(2) Да е завършил висше образование в София	-	-	-
(3) Да е завършил определен университет	4	4	4
(4) Да е завършил необходимата специалност, независимо в кое ВУ	1	1	1
(5) Успехът от дипломата	5	-	-
(6) Личните качества на кандидата	2	2	2
(7) Дали аз или мои приятели познават кандидата	-	-	-
(8) Външният вид на кандидата	-	-	-
(9) Владееенето на чужди езици	-	-	-
(10) Компютърните умения на кандидата	3	3	3
(11) Друго	-	-	-
(12) Не мога да преценя	-	-	-

*Забележка. Анкетиранияте имат право да посочат до 3 отговора.

Въпрос 5. КАК НАЗНАЧАВАТЕ ВИСШИСТИ ВЪВ ВАШАТА ФИРМА?

- (1) По документи
- (2) С интервю/ конкурс
- (3) Зависи от позицията - едни по документи, други с интервю/конкурс

Таблица 8.

	ДГ	ОУ и СУ	Общ бр. отговори	
(1) По документи	6	3	9	36%
(2) С интервю/ конкурс	4	4	8	32%
(3) Зависи от позицията - едни по документи, други с интервю/конкурс	4	4	8	32%
Общо	14	11	25	100%

*Забележка. Анкетираните са посочвали повече от един отговор.

Въпрос 6. КАК ОЦЕНЯВАТЕ ОБУЧЕНИЕТО ВЪВ ФИЛИАЛА?

- (1) Слабо
- (2) Задоволително
- (3) Добро
- (4) Много добро
- (5) Отлично

Работодателите в по-голямата си част имат много добра и добра оценка за обучението във Филиал-Кърджали (87% от запитаните). Анкетирането показва, че липсват крайни оценки от скалата, а доминира оценка „добър“ за нашите възпитаници (52,2%). (Таблица 9., фиг. 6.)

Таблица 9.

Оценка	ДГ	ОУ и СУ	Общо	
(1) Слабо	-	-	-	-
(2) Задоволително	1	1	2	8,7%
(3) Добро	7	5	12	52,2%
(4) Много добро	3	5	8	34,8%
(5) Отлично	1	-	1	4,3%
Общо	12	11	23	100%

Фиг. 6.

Въпрос 7. ВАШАТА ФИРМА ИЛИ ВИЕ ЛИЧНО ПОДДЪРЖАТЕ ЛИ ВРЪЗКА С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ФИЛИАЛА?

(1) Да *(моля опишете от какъв характер)*

(2) Не

Тези впечатления са придобити (за ½ от запитаните лично, чрез организирани в техните образователни институции форми на практическо обучение (наставничество, проект „Студентски практики“ и др.), а също така - от работещи при тях наши випускници, връзки с преподаватели от Филиала и др. За останалата част от работодателите, основно в отдалечени и малки населени места, информацията за Филиала не е достатъчно пълна, те придобиват такава най-вече чрез ограничен брой назначени на работа при тях наши студенти.

Въпрос 8. КОЛКО Е ОБЩИЯТ БРОЙ НА РАБОТИЛИТЕ ПРИ ВАС ЛИЦА, ЗАВЪРШИЛИ ФИЛИАЛА?

Впечатляващ е отговорът на този въпрос, който потвърждава, че основния контингент от педагози в изследваните институции е получил своята професионална подготовка във Филиал „Л.Каравелов“-Кърджали. От 12 анкетирани директори на ДГ, отговор на този въпрос са дали 9, като посочения от тях брой лица е от 1 до 9 души или общо 45 души.

Анкетираните директори на ОУ и СУ (отговорили на този въпрос са 7 от 11) посочват общо 141 наши възпитаници, като членове на техните педагогически колективи. Прави впечатление, че има училища, в които целия педагогически персонал е завършил Филиала (с.Дрангово, СУ „Яворов“), а останалите директори посочват от 2 до 70 души.

Въпрос 9. КАК ОЦЕНЯВАТЕ ЗНАНИЯТА, УМЕНИЯТА И ПРОФЕСИОНАЛНАТА ПОДГОТОВКА И КОМПЕТЕНЦИИ НА РАБОТЕЩИТЕ ПРИ ВАС СЛУЖИТЕЛИ, КОИТО СА ЗАВЪРШИЛИ СПЕЦИАЛНОСТИТЕ НА ФИЛИАЛА?

Най-високо оценени от директорите в ДГ са мотивацията за професионално развитие и умението за работа в екип на нашите студенти, докато за началния етап – това са задълбочената практическа подготовка в професионалната област и знанията в областта на завършената специалност.

Най-голям е дялът на оценките „по-скоро ДА“ – 56,8%, в значително по-малка степен са проявени останалите показатели. Общо за педагогическото направление като най-дефицитни са оценени - умения и професионална компетентност за диагностициране и анализ на конкретни проблеми, както и способността да предлагат стратегически решения на младите педагози, което е обяснимо от гледна точка на липсата на достатъчно опит и рутина. Обобщено за изследването като най-добре изяви характеристики у младите педагози работодателите отбелязват: желанието на за професионално развитие, умението да работят в екип, както и доброто равнище на теоретичните и практическите знания и умения на нашите випускници. (Таблица 10.)

Таблица 10.

		Категорично ДА	По- скоро ДА	Не мога да прецена	По- скоро НЕ	Категорично НЕ	Бр.т.	Ранг ДГ/У	Общ бр.т.	Общ ранг
9.1. Притежават задълбочена практическа подготовка в професионалната си област	ДГ	1	6	1	3	-	38	6-7	83	3-4
	У	3	7		1		45	2		
9.2. Притежават знания в областта на завършената специалност	ДГ	3	8				37	7-10	83	3-4
	У	3	7	1			46	1		
9.3. Имат умения и професионална компетентност за диагностициране и анализ на конкретни проблеми	ДГ	1	6	2		2	37	7-10	75	9
	У	2	4	2	3		38	8-9		
9.4. Способни са да предлагат стратегически решения	ДГ	1	4	4	2	1	38	6-7	74	10
	У	1	6		3	1	36	10		
9.5. Проявяват инициативност и самостоятелност в работата си	ДГ	1	8		2		41	3-5	82	5
	У	2	6	1	2		41	4-5		
9.6. Проявяват иновативност в работата си	ДГ	1	8		2		41	3-5	80	6
	У	2	5	1	3		39	7		
9.7. Притежават необходимите комуникационни умения	ДГ	2	7		1	1	41	3-5	79	7
	У	1	7		2	1	38	8-9		
9.8. Притежават необходимите презентационни умения	ДГ	1	5	2	3		37	7-10	78	8
	У	1	7	2	1		41	4-5		
9.9. Имат мотивация за професионално развитие	ДГ	3	4	3	1		46	1-2	89	1
	У	2	7	1	1		43	3		
9.10. Умеят да работят в екип	ДГ	4	6		1		46	1-2	86	2
	У		7	4			40	6		
Общо:	ДГ	18 16,3%	62 56,4%	12 10,9%	15 13,6%	3 2,7%	110 100%			
	У	17 15,4%	63 57,3%	12 10,9%	16 14,5%	2 1,8%	110 100%			
	Ср.арит метична	35 15,9%	125 56,8%	24 10,9%	31 14,1%	5 2,3%	220 100%			

Въпрос 10. ВАШИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА ПОДГОТОВКА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ?

Препоръките на работодателите са сравнително малко, главно от директори на ДГ. Те са свързани с:

- ✓ по-добро владение на литературен български език (за студентите билингви),
- ✓ повишаване на научната подготовка и практическата насоченост на обучението, в т.ч. за работа с модерните интерактивни дидактически средства,
- ✓ засилване на личната мотивация на студентите за професионална реализация.

Направените от работодателите предложения дават основание за инициране на актуализация на учебната документация, свързана със увеличаване на избираеми и факултативни дисциплини, които да повишат езиковата култура на студенти-билингви, мотивацията, както и практическата подготовка на бъдещите педагози, особено в областта на интерактивните технологии и работа със съвременни средства за обучение.

Заключение

Потребителите на кадри в **Професионално направление 2.1. Педагогика** показват желание и готовност за сътрудничество с висшето училище. Те оценяват положително качеството на професионалната подготовка на студентите-стажанти и завършилите Филиала педагози. Както в началния етап на СУ, така и в предучилищното образование, работодателите отбелязват във висока степен изявено желание на нашите випускници за професионално развитие, отчитат уменията им да работят в екип, както и наличието на задълбочени теоретични знания и практическа подготовка в професионалната им област. А това ни дава увереност, че обучението на възпитаниците в педагогическото направление на ПУ, Филиал „Л.Каравелов“ Кърджали в голяма степен е адекватна на изискванията на съвременния пазар на труда.

На база получените резултати и направените изводи могат да се формулират препоръки за подобряване качеството на професионалната подготовка. На свое заседание Филиалната комисия по качеството разгледа направения анализ от анкетното проучване и предлага конкретни мерки за подобряване на взаимодействието с потребителите на кадри от образователната сфера в гр.Кърджали и региона:

1. Да продължи работата по активизиране и задълбочаване на връзките с образователните институции и по-детайлно проучване на техните професионални изисквания. Така в хода на съвместната дейност работодателите ще получат пълна представа за цялостния процес на обучение и ще участват още по-активно за подобряване качеството на подготовката на бъдещите педагози.

2. Да се потърсят възможности за актуализиране на учебните планове и програми с цел увеличаване дела на онези избираеми и факултативни дисциплини, които водят до повишаване на езиковата култура, методическата и практическата подготовка на бъдещите педагози, в това число и за приложението на интерактивните технологии и работата със съвременни средства за обучение.

Резултатите и анализът от Анкетата с потребителите на кадри са представени на Ръководството на Филиал-Кърджали, както и на заседание на ФилС.

декември 2018 г.

Председател на ФКК .....
/проф. д-р В.Гочев/